

Chapter

2. Előadás

Chapter

4

A kereslet és a kínálat ereje

Piacok és verseny

- **Piac**
  - Egy bizonyos jószág vagy szolgáltatás vevőinek és eladóinak csoportja
    - Lehet rendkívül szervezett
      - Pl.: mezőgazdasági termékek
    - Vagy lehet kevésbé szervezett
      - Pl.: fagyalt
- **Versenyzői piac**
  - Sok vevő és sok eladó
  - Mindegyikük csupán elhanyagolható mértékben befolyásolja a piaci árat

Piacok és verseny

- **Tökéletes versenypiac**
  - Az eladásra kínált áruk pontosan egyformák
  - Számos vevő és eladó
    - Egyetlen vevő vagy eladó sem tudja befolyásolni a piaci árat
    - Muszáj elfogadniuk a piac által meghatározott árat
      - Árelfogadók
    - A piaci áron
      - Minden vevő megveszi amit szeretne
      - Minden eladó eladja amit szeretne

Piacok és verseny

- **Monopólium**
  - A piacon lévő egyetlen eladó
  - Határozza meg az árat
- **Más piacok**
  - A tökéletes verseny és a monopólium között helyezkednek el

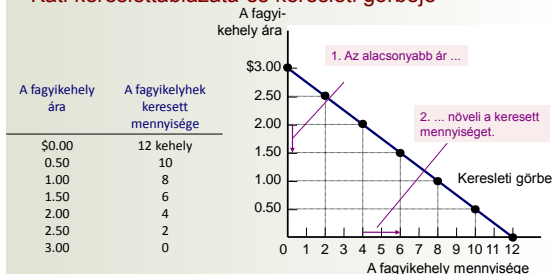
Kereslet

- **Keresett mennyiség**
  - Egy jószág azon mennyisége ...
  - ... amit a vevők meg akarnak, és meg is tudnak venni
- **A kereslet törvénye**
  - Minden egyéb változatlansága mellett ...
  - ... amikor egy jószág ára emelkedik
    - A keresett mennyiség csökken

Figure 1

Kati kereslettáblázata és keresleti görbéje

A kereslettáblázat megmutatja, hogy minden egyes árnál mekkora a keresett mennyiség. A keresleti görbe, ami grafikusán ábrázolja a kereslettáblázatot, megmutatja, hogy hogyan változik a keresett mennyiség, ha az ár megváltozik. Mivel alacsonyabb ár mellett magasabb a keresett mennyiség, ezért a keresleti görbe lejt.

7

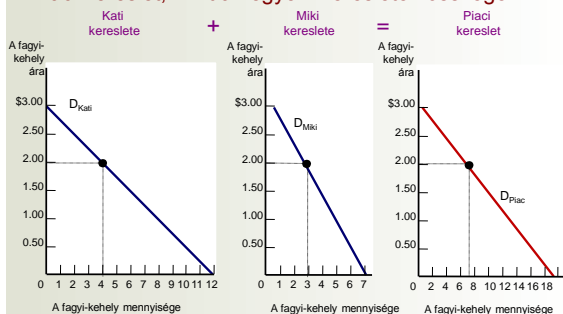
Kereslet

- Piaci kereslet
  - Egy jószág vagy szolgáltatás összes egyéni keresletének összege
- Piaci keresleti görbe
  - Horizontálisan összegezzük az egyéni keresleti görbéket
  - Egy jószág teljes keresett mennyisége változik, ha ...
    - ... Változik a jószág ára
    - Minden más tényező, ami befolyásolhatja a vevők által keresett mennyiséget konstans

Figure 2

Piaci kereslet, mint az egyéni keresletek összege

9

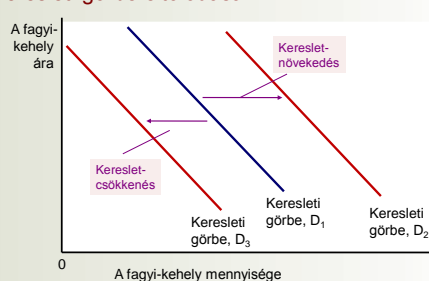
Kereslet

- A kereslet változásai
  - A kereslet növekedése
    - Olyan változás, ami minden egyes áron megnöveli a keresett mennyiséget
    - A keresleti görbe jobbra tolódik
  - A kereslet csökkenése
    - Olyan változás, ami minden egyes áron lecsökkenti a keresett mennyiséget
    - A keresleti görbe balra tolódik

Figure 3

A keresleti görbe eltolódásai

Bármilyen változás, ami bármely áron megnöveli a vevők által keresett mennyiséget, jobbra tolja a keresleti görbét. Bármely változás, ami bármely áron csökkenti a vevők által keresett mennyiséget, balra tolja a keresleti görbét.

11

Kereslet

- Tényezők amik eltolhatják a keresleti görbét
  - Jövedelem
  - Kapcsolódó termékek ára
  - Ízlések
  - Várakozások
  - A vásárlók száma

Kereslet

- Jövedelem
  - Normál jószág
    - Minden más változatlansága esetén ...
    - ... A jövedelem növekedésével ...
      - ... Növekszik a kereslet
  - Alacsonyabb rendű (inferior) jószág
    - Minden más változatlansága esetén ...
    - ... A jövedelem növekedésével ...
      - ... Csökken a kereslet

Kereslet

- Kapcsolódó termékek ára
  - Helyettesítők – két termék
    - Az egyik termék árának növekedése ...
    - ... A másik termék keresletének növekedéséhez vezet
  - Kiegészítők – két termék
    - Az egyik termék árának növekedése ...
    - ... A másik termék keresletének csökkenéséhez vezet

Kereslet

- Ízlések
  - Az ízlések megváltozása – megváltoztatja a keresletet
- Várakozások – a jövőről (jövedelem, árak)
  - Befolyásolja a jelenlegi keresletet
- A vásárlók számának növekedése
  - A piaci kereslet megnő

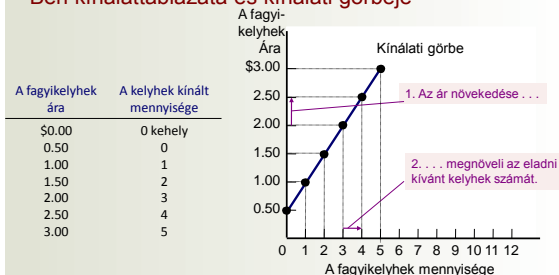
Kínálat

- Kínált mennyiség
  - A jószág azon mennyisége
  - Amit az eladók el akarnak, és el is tudnak adni
- A kínálat törvénye
  - Minden más változatlansága esetén
  - Amikor egy jószág ára emelkedik
    - A jószágból való kínált mennyiség nő

Figure 5

Ben kínálat táblázata és kínálati görbéje

A kínálat táblázat minden egyes áron megmutatja az eladásra kínált mennyiséget. Ez a kínálati görbe, ami a kínálat táblázatot ábrázoljabemutatta, hogy a jószág kínált mennyisége hogyan változik, ha változik az ára. Mivel magasabb áron többet kínálnak, a kínálati görbe felfelé ível.

17

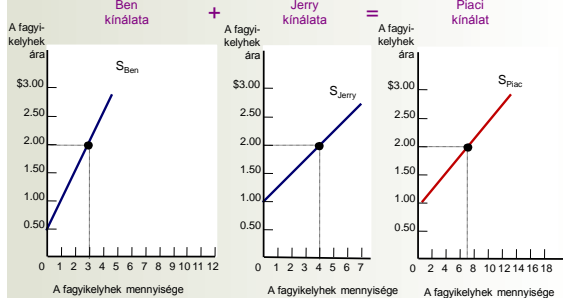
Kínálat

- Piaci kínálat
  - Egy jószág vagy szolgáltatás összes egyéni kínálatának összege
- Piaci kínálati görbe
  - Horizontálisan összegezzük az egyéni kínálati görbéket
  - Egy termék teljes kínálati mennyisége változik, ha ...
    - ... Változik a jószág ára
    - Minden más tényező, ami befolyásolhatja az eladók által kínált mennyiséget konstans

Figure 6

A piaci kínálat, mint az egyéni kínálatok összege

19

Kínálat

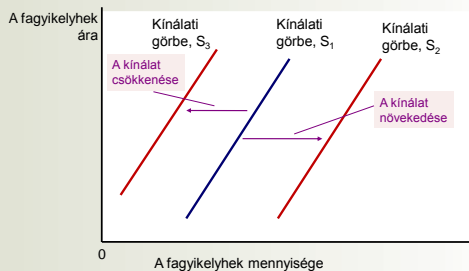
• A kínálat változásai

- A kínálat növekedése
  - Olyan változás, ami minden egyes áron megnöveli a kínált mennyiséget
  - A kínálati görbe jobbra tolódik
- A kínálat csökkenése
  - Olyan változás, ami minden egyes áron lecsökkenti a kínált mennyiséget
  - A kínálati görbe balra tolódik

Figure 7

A kínálati görbe eltolódásai

Bármilyen változás, ami megnöveli az eladók által bármely áron termelni kívánt mennyiséget, jobbra tolja a kínálati görbét. Bármilyen változás, ami lecsökkenti az eladók által bármely áron termelni kívánt mennyiséget, balra tolja a kínálati görbét.

21

Kínálat

• Tényezők, amik eltolhatják a kínálati görbét

- Tényezőárak (inputárak)
  - A kínálat negatívan függ a tényező árától
- Technológia
  - Technológiai fejlődés – a kínálat növekedése
- A jövőről való várakozások
  - Befolyásolják a jelenlegi kínálatot
- Az eladók számának növekedése
  - Növeli a piaci kínálatot

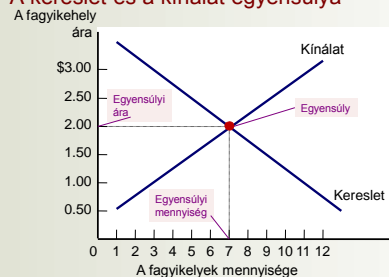
Kereslet és Kínálat együtt

- Egyensúly – egy állapot
  - A piaci ár elérte ezt a szintet:
    - Kínált mennyiség = keresett mennyiség
- Egyensúlyi ár – az ár:
  - Egyensúlyba hozza a kínált mennyiséget és a keresett mennyiséget
- Egyensúlyi mennyiség
  - Az egyensúlyi áron keresett és kínált mennyiség

Figure 8

A kereslet és a kínálat egyensúlya

Az egyensúly ott van, ahol a keresleti és a kínálati görbe metszi egymást. Az egyensúlyi áron a kínált és a keresett mennyiség egyenlő. Itt az egyensúlyi ár \$2.00: Ezen az áron 7 fagyikelyhet kínálnak eladásra, és 7 fagyikelyhet akarnak megvenni.

24

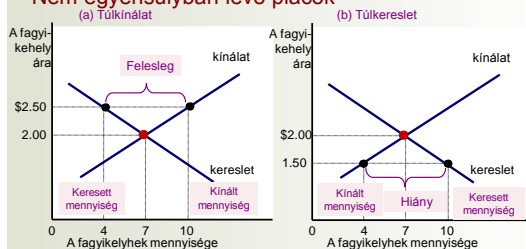
Kereslet és Kínálat együtt

- **Felesleg**
  - Kínált mennyiség > keresett mennyiség
  - Túl kínálat
  - Lefelé nyomja az árat
- **Hiány**
  - Keresett mennyiség > kínált mennyiség
  - Túl kereslet
  - Felfelé nyomja az árat

Figure 9

Nem egyensúlyban levő piacok

Az (a) ábrán felesleg van. Mivel a \$2.50-os piaci ár az egyensúlyi ár fölött van, a kínált mennyiség (10 kehely) meghaladja a keresett mennyiséget (4 kehely). Az eladók megpróbálják növelni az eladásait azáltal, hogy csökkentik az árat, és ez az egyensúlyi szint felé nyomja az árat. A (b) ábrán hiány van. Mivel a \$1.50-os piaci ár az egyensúlyi ár alatt van, a keresett mennyiség (10 kehely) meghaladja a kínált mennyiséget (4 kehely). Mivel túl sok vevő kószol túl kevés árú áru iránt, az eladók kihasználhatják a hiányt azáltal, hogy növelik az árakat. Így aztán az árkorrekciók mindkét esetben a kereslet és a kínálat egyensúlya felé mozdítják a piacot.

26

Kereslet és Kínálat együtt

- A kereslet és kínálat törvénye
  - Bármely jószág ára beállítódik
    - A kínált mennyiség és a keresett mennyiség egyensúlyba jön
  - A legtöbb piacon
    - A feleslegek és a hiányok ideiglenesek

Kereslet és Kínálat együtt

- **Három lépés az egyensúly változásának elemzéséhez**
  1. Döntés: az esemény a kínálati -, a keresleti -, vagy mindkét görbét eltolja?
  2. Döntés: a görbe jobbra vagy balra mozdul
  3. A kereslet-és-kínálat diagram használata
    - Az eredeti és az új egyensúly összehasonlítása
    - Hogyan befolyásolja az elmozdulás az egyensúlyi árat és mennyiséget?

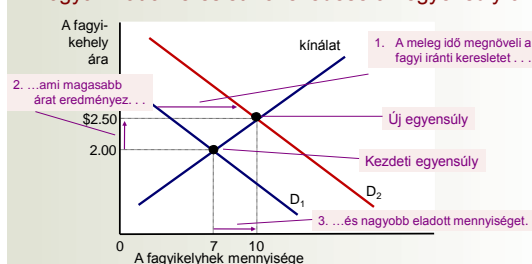
Kereslet és Kínálat együtt

- **Példa: A kereslet eltolódása miatt megváltozik a piaci egyensúly**
    - Egy nyáron nagyon meleg az idő
    - Milyen hatással van ez a fagyipiacra?
1. Meleg idő – keresleti görbe (ízlések)
  2. A keresleti görbe jobbra mozdul
  3. Magasabb egyensúlyi ár, magasabb egyensúlyi mennyiség

Figure 10

Hogyan hat a kereslet növekedése az egyensúlyra

Egy esemény, ami bármely áron megnöveli a keresett mennyiséget jobbra tolja a keresleti görbét. Az egyensúlyi ár és az egyensúlyi mennyiség is emelkedik. Itt egy különösen meleg nyár miatt a vevők több fagyit szeretnének. A keresleti görbe D_1 -ből D_2 -be tolódik, ami miatt az egyensúlyi ár \$2.00-ról \$2.50-ra, míg az egyensúlyi mennyiség 7 tölcsérről 10 tölcsérré emelkedik.

30

Kereslet és Kínálat együtt

- **A görbe eltolódása vs. A görbén való mozgás**
  - A kínálati görbe eltolódása
    - A kínálat változása
  - Egy rögzített kínálati görbén való mozgás
    - A kínált mennyiség változása
  - A keresleti görbe eltolódása
    - A kereslet változása
  - Egy rögzített keresleti görbén való mozgás
    - A keresett mennyiség változása

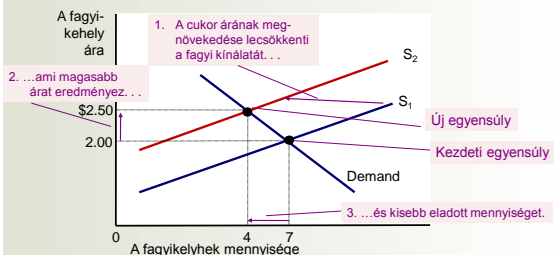
Kereslet és Kínálat együtt

- **Példa: A kínálat eltolódása miatt megváltozik a piaci egyensúly**
  - Egy nyáron a hurrikán elpusztítja a cukorültetvények egy részét
    - A cukor ára megemelkedik
  - Milyen hatással van ez a fagyipiacra?
    1. A cukor árának megváltozása – kínálati görbe
    2. A kínálati görbe balra mozdul
    3. Magasabb egyensúlyi ár, alacsonyabb egyensúlyi mennyiség

Figure 11

A kínálat csökkenése miatt megváltozik az egyensúly

Egy esemény, ami bármely áron csökkenti a kínált mennyiséget, balra tolja a kínálati görbét. Az egyensúlyi ár megnő, az egyensúlyi mennyiség lecsökken. Itt az egyik input, a cukor árának megnövekedése miatt a termelők kevesebb fagyit állítanak elő. A kínálati görbe S_1 -ből S_2 -be tolódik, ami miatt a fagyikéhelyek ára $\$2.00$ -ról $\$2.50$ -ra nő, míg az egyensúlyi mennyiség 7 kéhelyről 4 kéhelyre csökken.

33

Figure

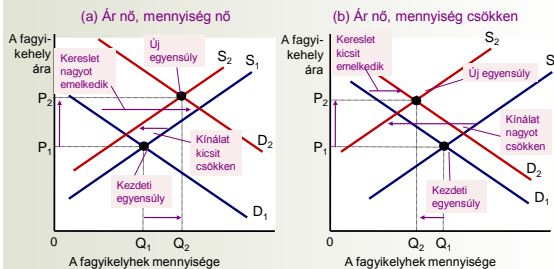
Kereslet és Kínálat együtt

- **Példa: a kereslet és a kínálat is eltolódik**
  - Egy nyáron hurrikán és meleghullám is van
    1. Mlegelhullám – keresleti görbe tolódik; hurrikán – kínálati görbe tolódik
    2. Keresleti görbe jobbra tolódik; Kínálati görbe balra tolódik
    3. Az egyensúlyi ár emelkedik
      - Ha a kereslet jelentősen emelkedik, miközben a kínálat csak kicsit esik: az egyensúlyi mennyiség emelkedik
      - Ha a kínálat jelentősen csökken, miközben a kereslet csak kicsit emelkedik: az egyensúlyi mennyiség csökken

34

Figure 12

A kereslet és a kínálat is eltolódik

Ezenek az ábrákon egyszerre nő a kereslet és csökken a kínálat. Két végkifejlet lehetséges. Az (a) ábrán az egyensúlyi ár P_1 -ről P_2 -re nő, míg az egyensúlyi mennyiség Q_1 -ről Q_2 -re nő. A (b) ábrán az egyensúlyi ár megnő P_1 -ről P_2 -re, de az egyensúlyi mennyiség Q_1 -ről Q_2 -re csökken.

35

Figure 4

Mi történik az árral és a mennyiséggel, amikor a kereslet vagy a kínálat eltolódik?

	A kínálat nem változik	A kínálat megnő	A kínálat lecsökken
A kereslet nem változik	P marad Q marad	P le Q fel	P fel Q le
A kereslet megnő	P fel Q fel	P bizonytalan Q fel	P fel Q bizonytalan
A kereslet lecsökken	P le Q le	P le Q bizonytalan	P bizonytalan Q le

36